

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFŐN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Ösztályorsjegyek
nagy választékban a helybeli
egyedüli főelarusítónál
KUNETZ MÓR

banküzletében Szabadkán.

Egész	fél	negyed	nyolcad
12.—	6.—	3.—	1.50

Huzás már 25-én.

Az önálló vámterület.

Soha, sehol és senki sem mutathat magyar államférfiut, aki azt állította volna, hogy Magyarországnak az önálló vámterülethez joga nincs. Hiszen ha nem volna joga, akkor nem tízéves kiegyezést csináltak volna. Bűnös, lelkismeretlenség tehát ezt a kérdést politikai kérdésnek feltüntetni, s aki azt teszi, azt okvetlenül el fogja érni a büntetés.

Es ez a büntetés nem is késhetik soká, mert hiszen már is tapasztaljuk, hogy azok akik ezen kérdést politikai fegyvernek használták a mult választások folyamán, most már nem tekintik politikai kérdésnek, hanem merően közgazdaságinak és ceruzával a kezükben számítva belátjuk, hogy a megvalósítás egyelőre veszedelmes kockázat. Kockára pedig még sem akarják tenni Magyarország közgazdasági érdekeit.

Természetes, hogy a választók nagy tömege ennek következtében ki fog ábrándulni, s bizalma legalább is részben meginog.

De nem csak ezért baj az, hogy ezen kizárólagosan közgazdasági kérdést politikai kérdéssé akarták gyurni. Hanem baj azért is, mert az osztrákoknak szarvakat adtak és ezek most — otthonukban ellenünk akarják fordítani a fegyvert, a melytől azonban megijedünk nemcsak hogy nem kell, de nem is szabad. Védekeznünk kell ez ellen úgy, hogy a kérdést igaz jellegében kell felfogni.

Mindenekelőtt is le kell terelni az önálló vámterület kérdését a politika teréről s azt tisztán közgazdaságinak feltüntetve a leghatározottabban hangoztatni kell, hogy az önálló vámterület behozatala tisztán attól függ, vaj-

jon mi a szerződést Ausztriával meg akarjuk e kötni, vagy nem. Különösen ki kell emelnünk, hogy a magyar nemzet ezen igazát a korona is feltétlenül elismerte. És ha most esetleg az önálló vámterületet megvalósítani nem tudják, az ebből a nemzetet érő csalódásért hibásak azok, akik e kérdést jellegéből következtetve, politikai kérdésnek tüntették föl.

Az osztrákok legujabb okvetetlenkedésével ezt hangoztatni, sőt parlamentáris uton is kifejezésre juttatni első kötelességünk. De ha ezt megtettük, még nem állhatunk meg. Még a leghatározottabb tiltakozással sem érhetjük be addig, míg Ausztria az önálló vámterületet ellenünk politikai fegyvernek akarja használni, hogy zavart támasszon.

Ki kell nyíltan jelteni, hogy mi sem alkotmányos sem 14. paragrafusos Ausztriával nem óhajtjuk fentartani a vámközösséget, s hogy az osztrákok vacillálását csak szánakozó mosolylyal nézhetjük.

Ki kell jelteni nyíltan, hogy 1887-óta a szabadelvűpárt is csak azt az irányt követte, amelyről letérnie nem szabad, s amely a gazdasági önállóság felé vezet. Igaz, hogy ez az út nem a legrövidebb, de annyira a legbiztosabb volt, hogy a mostani többség is ezen út felé kanyarodik.

Ha ezt megtesszük, akkor talán majd észre térnek az osztrákok és nem fogják tovább folytatni ott, ahol hét esztendővel ezelőtt elhagyták.

Talán a megismétlődő korból a közgazdasági fejlődés békés menetének biztosítása végett hamarosan kikurálják magukat, amit az ő érdekükben is kívánatosnak tartunk.

Arra, hogy legyen magyar képviselő, aki nekik igazat adna, ne számítsanak most, mikor ilyen képviselője Magyarországnak soha sem volt.

Zombor ünnepe.

Holnap 18-án leplezik le az első vértanu szobrot Zomborban. A leplezési ünnepélyre, mint már jeleztük ma külön vonattal utazott le a képviselőház küldöttsége, Szabadkáról pedig Bezeredy István főispán, Biró Károly dr. polgármester, Purgly

Sándor dr. és a két országgyűlési képviselő.

A vendégeket Zomborba a pályaudvaron Hauke polgármester küldöttség élén fogadta a város nevében. A fogadtatás után hosszú kocsisor vitte a vendégeket a városba.

Az ünnep már ma este kezdődött a toronyzenével, majd a színházban folytatódott alkalmi diszeldalással, melynek programja a következő volt:

I. Erkel Ferenc: Hunyady László nyitány, előadja Csavojác János hegedűművész, zenetanár vezetésével a műkedvelőkből alakult zenekar. —

II. Dr. Horváth Ákos: Él a magyar melodráma, (szövegét írta ifj. Ábrányi Emil) előadja a kaszinói dalárta kíséretével Prokópy Imre. — III. Bánk-bán II. felvonása. (Rendezői Szalay Frigyes.) — IV. Mosonyi Mihály: Szentelt hantok, éneklő a zombori kaszinói egyesületi dalárda. — V. Hazaszeretet. Drámai kép 1 felvonásban. Irta és rendezői Szalay Frigyes.

Az előadás után ismerkedési estély volt.

A 18-iki ünnepély programját már a mai számunkban közöltük.

A kegyeletnek adózunk mi is, ha leközzöljük ezen alkalommal

Schweidel József életrajzát.

Schweidel József 1796 május hónap 18-án született Zomborban. Atyja főmérnök és udvari tanácsos volt. Hősünk az alsófoku iskolák elvégzése után a bécsi egyetemre került jogot hallgatni. De nem sokáig maradt békés egyetemi polgár. 1815-ben beállott a Hesszen-Hamburg nevét viselő 4. számú huszárezredbe. Simonyi őbester ezredében résztvett a napoleoni ütközetekben; ott volt Páris ostrománál is. Mint jó katona, gyorsan lett hadnagy, főhadnagy. Neje Bilinszky Domicella bárónő volt. Ezrede 1848-ban Magyarországra rendeltetett. Ekkor Schweidel őrnagy volt. Az ezred parancsnoka Apponyi Károly ezredes és Nensdorf alezredes, sejtven már az elkövetkezendőket, beteget jelentettek. Így tehát az ezred parancsnoksága Schweidelre szállott. Mikor a bécsi körök őt is fel akarták használni Magyarország ellen. Schweidel azzal felelt, hogy ezredével együtt felesküdt a magyar alkotmányra. A magyar kormány ezért őt alezredessé, majd csakhamar ezredessé nevezte ki. A Jellasich elleni ütközetben Pákozdnál tevékeny részt vett s a futó horvátokat egész Bécsig üldözte. E vitézségének elismerésül lett tábornok. Részt vett még a schwehati ütközetben, itt azonban megbetegedett. Betegsége alatt Bácskában tartózkodott nőtestvérénél; egyik nővére Vojnitsnak, a másik pedig Latinovitsnak volt a felesége. A betegsége később enyhülvén, Kossuth Pest katonai parancsnokává nevezte őt ki. Mikor aztán a magyarok hadiszerecséje hanyatlóban volt híven követte a kormányt Szegedre,

majd Aradra, a hol szintén a város parancsnoka volt. Kossuthot és Görgeyt nem követte külföldre, hanem Görgeyvel Világosra ment. Az oroszok őt is kiszolgáltatták az osztrákoknak, a kik aztán Aradra szállították s ott október 6-án tizenkét társával kivégezték. Schweidel József nem hitte, hogy kivégzik. Felesége is, a kihez rendkívüli gyöngéd kötelékek fűzték, Aradon kegyelemért könyörgött. Haynau csak annyiban kegyelmezett, hogy nem kötéllal, hanem golyóval végeztette ki a hőst.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 17.

Tisza István gróf miniszterelnök két napi pihenő után holnap Gesztől a fővárosba érkezik. A miniszterelnök rövid pihenése alatt teljesen szüneteltek a politikai mozgalmak, de — amint beavatott szabadelvűpárti körökből értesülünk — holnaptól kezdve Tisza gróf kettőzött igyekezettel fogja folytatni azokat a tárgyalásokat, melyeket legutóbbi bécsi kihallgatása után egyszerre több irányban is megkezdett, hogy ő mentül előbb felmentessék és új miniszterelnökkel fölváltassék.

Ebben a dologban Tisza gróf több irányban is folytatott tárgyalásokat, de eredményt még nem tudott elérni. Remélik azonban, hogy két-három nap múlva meg lesz a kívánt eredmény s akkor a szabadelvűpárt menekülve a guvernamentális jelleg alól, szabad kézzel szerezhet érvényt a maga politikájának.

Burián kiküldetésének ügyét mind nagyobb homály fűdi. Bécs felől ebben a dologban nem érkeznek hírek, se megerősítés, se cáfolat — tehát már nem igen biznak az új homo regius érkezésében. Szabadelvűpárti oldalon úgy magyarázzák ezt a dolgot, hogy Tisza ugyan ajánlotta a királynak Buriánt, hogy a homo regius szerepével megbizassék, de a felség a legutóbbi kihallgatás alkalmával e javaslatban nem döntött, aminek nagy mértékben a közös pénzügyminiszter ismert huzódózása az oka.

Ha azonban egyáltalában jönne homo regius, ennek főképen két irányban kellene felvenni a tárgyalások fonalát: a katonai követelések dolgában kell megállapodásra jutni s tisztázni kell a koalíció gazdasági követeléseit, melyeket a feliratban foglalt kifejezések kissé elhomályosítottak.

Pertics Bódog Pávlics Magdolna. Eljegyzés: Orcsics Máté Jeszenovics Mária, Vukovics István Bosnyák Magdolna.

Lelőtt vőlegény.

Mila János a gombai uradalomban volt erdőőr. Virágvasárnap az erdőben cirkálván, egy gyanús alakot látott, ki fegyverrel kezében vadakra leselkedett. Igazolásra szólította fel, de az futásnak eredt. Mila erre többször utána lőtt s jobb kezét összevissza ronsolta lövedézeivel. A vadászót súlyos sebeivel a marcali kórházba szállították, hol azonnal ápolás alá vették.

Nemsokára az eset után Mila névtelen levelet kapott, melyben az ismeretlen író azzal fenyegetődött, hogy a virágvasárnapi esetért esküvője napján — Mila ugyanis vőlegény volt — fogja lelőni.

Tényleg úgy is történt.

Mila most tartotta esküvőjét egy gombai leánnyal. Az esküvő alkalomával azonban semmi sem történt. Este künn az udvaron mulatott a násznép. Éjfél felé — régi szokás szerint — a vőlegénynek kellett volna táncoltatni menyasszonyát. — Éppen ezt akarta tenni, mikor a sötét udvarrészről valaki a a széken ülő vőlegényt oldalba lőtte.

Nagy riadalom támadt, s e zűrzavarban a tettes elmenekült. Mila sebe nagyon súlyos, de talán fölépül. Valószínű, hogy a meglőtt vadászó valamelyik társa boszulta meg a virágvasárnapi esetet. A hatóság erélyesen nyomoz.

TÁVIRATOK

A háboru.

Pétervár, május 17. Bizilev a balti hajóraj parancsnoka utasítást kapott, hogy június 14-iki indulásra készen legyen.

Tokió, május 17. A Reuter-ügynökség jelenti Niucsvangból: A Miatao japán hajó az Eliot-szigeteken aknába ütközött és megfeneklett.

London, május 17. A Daily-Telegraphnak jelenti Tokióból, hogy 4000 orosz átlépte a Tümen-folyót s már Kilsuig értek.

Pétervár, május 17. Kronstadti lapjelentések szerint Birilev, a balti hajóhad főnöke tudatta napiparancsban a negyedik balti hajóhad parancsnokaival, hogy a flottát jun. 14-én indulásra készen tartásák.

Nyakszirtmerevedés.

Szatmár-Németi, máj. 17. Szatmármegyében már a második nyakszirtmerevedési eset fordul elő. Csánáros községben fordult elő megbetegedés.

Hererok lázadása.

Berlin, május 17. (Hivatalos). Megállapították, hogy Cornelius törzsfőnök 300 emberrel a Kutib és a Kun folyó torkolatánál van. A Teubner őrnagy csapatához tartozó Rappard százados 8-án bukkant az elenségre. Súlyosan megsérült. Hat lovas elesett, hat megsebesült. Baumgarten százados 9-én megtámadta Cornelius. Ez elmenekült. A hererok négy halottat, kilenc sebesültet

és sok marhát hagytak hátra. A foglyok száma most 5804, köziök 1493 férfi.

Gorkij állapota.

Pétervár, május 17. Gorkij levelet irt egy pétervári barátjának, a melyben panaszkodik, hogy azon a vidéken, ahová az oroszok küldték, mély melanchólia gyöttri. Nem érzi magát jól a Krimben és északra vágyódik vissza. Gorkij Pétervár közelében egy kis birtokot vásárolt, ami megcáfolja a kedvezőtlen anyagi helyzetéről legutóbb elterjedt híreket. Gorkijnak szabad a tartózkodás Oroszország egész területén, Pétervárt kivéve. Egészségi állapota az utóbbi időben tetemesen javult.

Beniczky Ferenc ravatalon.

Budapest, május 17. Pestmegye elhunyt főispánjának a holttestét ma éjjel az Entreprise diszhorgonyán átszállították a megyeház fekete drapériákkal bevont, délszaki növényekkel díszített nagytermébe és ott kiterítették. A ravatalt, a mely körül diszruhás megyehuszárok állanak őrt, egészen elborítják Beniczky Ferenc hozzátartozóinak koszorúi. A koporsón vannak Benicky Agáta alapítványi hölgynek az elhunyt leányának és két mostohafiának koszorúi is.

Koszorut küldtek még Pest vármegye közönsége, a megye tisztviselői kara, Vác, Szt-Endre, Kecskemét, Félégyháza, Halas, Cegléd városok, a belügyminisztérium, a Nemzeti Kaszinó és még számosan. A beszentelés, amelyet Stieber Vince apátplébános végzett, délután 3 órakor volt. A vármegye nevében Fazekas főjegyző bucsuzott el a halottól.

Az ex-lex áldozata.

Temesvár, május 17. Az ex-lex áldozata lett Lovászy János a temesvári városi végrehajtó. A kényszer és semmivetés, a hosszas és megisméltendő ex-lex periodusok unalma amint látszik megrabolták őt józan esztől. Tegnap a legforgalmasabb utcákon sétált, kifogástalan szalondruhában, cilinderrel a fején, szemén monoklival. Az egyszerű modoru emberen nagyon feltűnő lett a szokatlan ruházat és amidőn ismerősei eziránt érdeklődtek nála, azt mondta, hogy ő az új miniszterelnök, aki a válság megoldására van jelölve. Egyik barátjának sikerült olyan ürügy alatt, hogy mint jövődöbeli belügyminiszter nézné meg a város kórházát, Lovászyt a kórház elmeorvosok osztályába hozni, ahol nyomban megfigyelés alá vették őt. Az orvosok előrehaladott agylágyulást konstátáltak a szerencsétlenen.

A régi baromvásártéren, Pénzes-utca végén

egy ház

323 öles udvarral

jutányosan szabadkézből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, az Egressy-utcában levő jó hírnevű

huscarnokomat

május hóban

Wesselényi-utca, Dr. Békeffy Gyula ur házába

(a polgári leányiskolával szemben) helyezem át.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradok tisztelettel

Schlesinger Ferenc
mészáros.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

60.

Wehlert feszült figyelemmel kísérte az eseményeket. Már mikor Wittgenstein oly váratlanul közbelépett, nyugtalankodni kezdett és félelem fogta el, mikor mögötte, kimért, hivatalos magatartással a bűnügyi tanácsost is megpillantotta. Mikor végre a háziur a leányt az anyától erőszakkal elválasztotta, akkor tisztán látta, hogy büntársának titkos viszonyait ismerik, hogy minden el van árulva, s hogy Wittgensteinnel ő is elveszett. Gyorsan készen lett tervével: Távozni, aminő gyorsan csak lehet. Talán a gyors menekvés még megmentheti. A bűnügyi tanácsost, aki mintha nem is vette volna őt észre, szemmel tartva, lassan hátrálni kezdett, hogy a termet minél előbb elhagyhassa.

Ekkor a bűnügyi tanácsos gyors léptekkel hozzá sietett. Wehlert el-sápadt.

— A törvény nevében foglyom, kiáltott hangosan Wehlertre, vállára téve kezét.

Wehlert látta, hogy minden veszve van és a kétségbeesés vakmerőségével az utolsó eszközhöz nyult.

— Nem értem, szólalt meg büszkén a bűnügyi tanácsos előtt. Ön valószínűleg tévedésben van a személyt illetőleg.

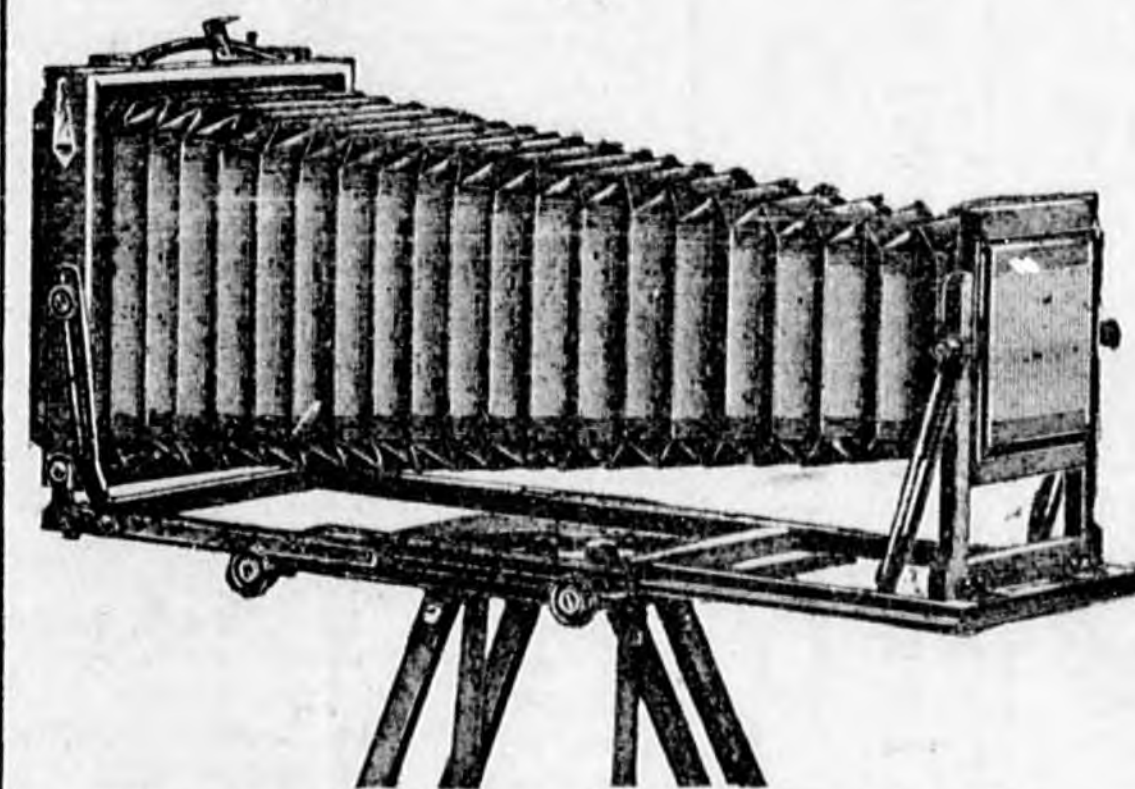
— Erről azonnal meg fogunk győződni, felelt hidegen a bűnügyi tanácsos és Wittgensteinnéhez fordult. Hivatalos hatalmammal fogva felszólítom önt, nagyságos asszonyom, világosítson föl, vajjon felismeri-e Wehlerben régi jószágigazgatóját, Günthert, aki akkor volt szolgálatában, mikor önt még Steinfeldnének hívták?

Az akaraterős nő akarata megtört. Most már tudta, hogy minden fel van fedezve, hogy Wittgenstein ismerte csalásait.

Ellentállása ezzel megszűnt. Amíg arról volt szó, hogy társadalmi állását megvédje, hogy ne engedje megsérteni jogait, semmiféle eszköztől sem riadt vissza. Azzal, hogy új bűn árán takarjon el régi bünt, nem törődött. De bűnösségének felfedezésekor gyöngé nővé lett. Nem akart szükségtelenül fáradni; a fejével igenlőleg bólintott a bűnügyi tanácsos kérdésére, s azután ajultan esett a karosszékre.

Wehlert dühében a fogait csikorgatta, látva, hogy elárulták. Kihívólag nézett maga körül, majd kirántotta zsebéből revolverét, hogy erőszakkal kísérelje meg a menekülést. Ekkor hátulról négy erős kar ölelte át, a revolvert kirántották a kezéből, s a másik pillanatban már meg volt kötözve. A bűnügyi tanácsos nem mulasztott el semmit, tudva, hogy oly emberrel van dolga, aki a legkétségbeesettebb eszköztől sem riad vissza. Két polgári ruhába öltözött rendőr keveredett észrevétlenül a társaság közé s a döntő pillanatban Wehlert mögé állottak. Egyikük most pénzes-tárcát vett ki Wehlert zsebéből és átnyujtotta a bűnügyi tanácsosnak.

Fényképezési cikkek, u. m.:

Érzékeny lemezek,
Papírok,
Csinos kartonok.
Teljes felszerelések,
Vegyszerek,
Álványos és
Kézi kamrák
nagy választékban.

Moly-irtó szerek:

Chrysantol, kipróbált, biztos, kellemes illatú moly por. 1 kő. 6 korona, dobozokban 50 fill., 1 kor. és 1.50 fillér.

Naphthalin, I. ső rendű, a legolcsóbb napi árban.

Sváb- és ruszin-bogár, valamint **poloska**-irtó szerek dobozokban 50 fillér és korona.

Pira'oin, a legújabb poloska-irtó szer; szagtalan, 1 üveg 1 kor.

Wachsmann és Velner

ezelőtt Zalán Béla

drogua üzletében Szabadkán, Kossuth-utca.

